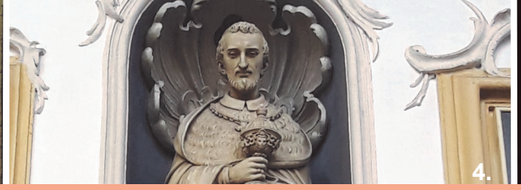

de naam verhaalt :

Carolus Borromeus uit Trier

Een naam van waarde - Jeroen Bosch Ziekenhuis

Het verhaal van de heilige

Carolus Borromeus wordt in 1538 geboren. Op 23 jarige leeftijd wordt hij kardinaal en aartsbisschop van Milaan. Als een van de kopstukken van de katholieke Contra-Reformatie brengt hij in 1566 de **eerste Romeinse catechismus** uit.
Hij wordt populair als hij bij het uitbreken van de pestepidemie in 1576 niet zoals veel vooraanstaande inwoners Milaan ontvlucht, maar samen met geestelijken, priesters en nonnen in de stad blijft om te zorgen voor de door de **pest** getroffenen.

In 1582 wordt de door Borromeus geschreven **kloosterregel** voor de zusters ursulinen door de Paus bevestigd.
Het is ook op initiatief van Borromeus dat de **lijkwade van Christus** overgebracht wordt van het Franse Franse Chambéry naar de Italiaanse stad Turijn.

In 1584 overlijdt de aartbisschop van Milaan. Hij wordt bijgezet in de crypte van de dom van Milaan. In 1610 wordt hij heiligverklaard.

November 2018

Utrecht verhaalt:
Albert Retel
albertretel@utrechtverhaalt.nl
www.utrechtverhaalt.nl
06 313 79 553
Ook op:
twitter, facebook, instagram

Onderzoek: Daniel van der Lee
Foto's gezin:
Wonder P.C./Utrechts Archief/ 31240
Foto 5: wikipedia
Overige foto's: Albert Retel

de naam verhaalt
is onderdeel van
vehaalt
een concept van
ar-gitect / Albert Retel

In 1876 bouwen de Liefdezusters van de Heilige Borromeus het **'Sint Carolus Gesticht'** in de Jan Heinsstraat in Den Bosch. Zij zijn op uitnodiging van **liefdadigheidsinstellingen** naar de stad gekomen, omdat de verpleging door leken als ondeskundig en ongemotiveerd ervaren wordt. In Duitsland is het op dat moment voor de zusters onmogelijk hun werken van barmhartigheid en onderwijs uit te oefenen vanwege de Kulturkampf, de strijd die de overheid voert tegen de Katholieke Kerk.

Aanvankelijk worden zowel mannen als vrouwen opgenomen in het Carolus Gesticht, maar het wordt een vrouwenziekenhuis als de broeders van St. Joan de Deo de verpleging van mannelijke zieken op zich nemen. Steeds meer worden specialisten betrokken bij het Gesticht waardoor dit zich ontwikkelt tot modern **ziekenhuis**.
In 1976 wordt het verplaatst naar de nieuwe wijk de Herven. Een fusie met twee andere in 2002 resulteert in het Bosch MediCentrum dat uiteindelijk Jeroen Bosch Ziekenhuis wordt.

De barmhartige zusters vinden hun oorsprong in een 17e-eeuwse Franse stichting door Emmanuel Chauvenel in Nancy. Boven de ingang van het grote huis dat Chauvenel aan een aantal zusters schonk, staat een beeld van de Heilige Carolus Borromeus en **zo komt de nieuwe congregatie aan haar naam.**

waarde in de naam

De nummers verwijzen naar de foto's.

1. Sint (Latijns sanctus) is, met name in het katholicisme, het voorvoegsel bij de naam van een heilige uit de **christelijke** tijd. In oudtestamentische context gebruikt men 'Heilig' i.p.v. 'Sint'.
2. Het Carolus Gesticht wordt later Carolusziekenhuis. De begrippen **ziekenhuis**, **gasthuis** en **gesticht** worden door elkaar gebruikt. Zie Utrecht verhaalt: 'spijzen, laven, kleden en herbergen.'
3. **Caritas**. De congregatie van de barmhartige zusters van de Heilige Carolus wordt in 1652 in het Franse Nancy gesticht door Emmanuel Chauvenel.
   In de statuten wordt een verbinding gemaakt van een contemplatieve en een charitatieve levenswijze.
4. Carolus, op de foto in de Caroluskapel te Roermond, is **beschermheilige** van het bisdom Lugano, van prelaten, seminaristen, de Borromaeusvereniging en de Liefdezusters van de Heilige Carolus Borromeus en van christelijk onderricht. Hij wordt aangeroepen tegen de pest.
   De heilige wordt afgebeeld als bisschop of kardinaal. Zijn attributen: crucifix, doodshoofd en gesel (als teken van boetedoening), een koord om de nek (hij droeg dit tijdens pestprocessies), duif (Heilige Geest).
5. Carolus Borromeus laat de **lijkwade van Turijn**, een eeuwen oud christelijk relikwie van Frankrijk naar Italië brengen.
6. Er zijn zeven onafhankelijke 'takken' van congregaties met de naam **'Liefdezusters van de Heilige Carolus Borromeus'**. Ze hebben moederhuizen in onder andere Nancy, Maastricht, Trier en Wenen. Alle congregaties zijn of waren actief in de gezondheidszorg, met name in ziekenhuizen.

andere naam

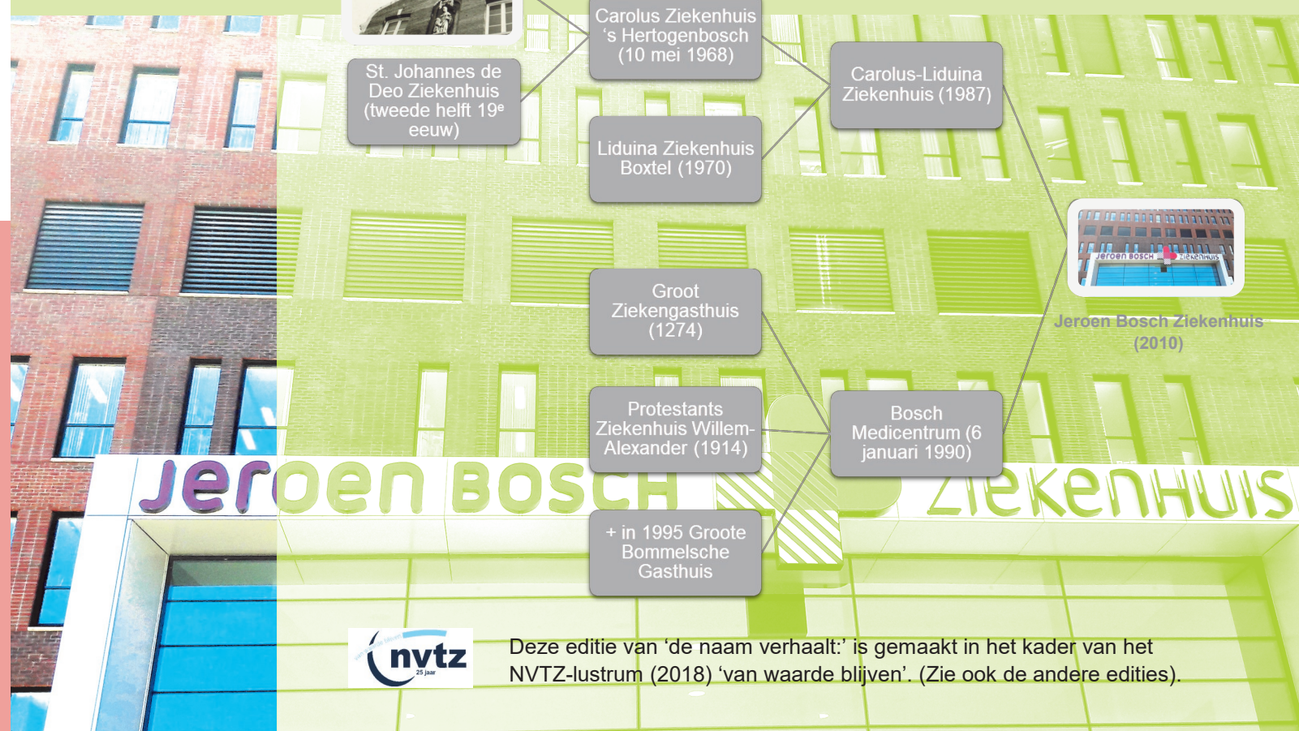

Deze editie van 'de naam verhaalt:' is gemaakt in het kader van het NVTZ-lustrum (2018) 'van waarde blijven'. (Zie ook de andere edities).